

Synpunkter på Fagerhultamossens fågelliv

Här nedan kommer några synpunkter på redovisningen av fågellivet på Fagerhultamossen (i ansökan felaktigt kallad Skånes-Fagerhultsmossen) i samband med sökt tillstånd för torvtäkt av Killebergs Torvindustri AB. I huvudsak är det den kompletterande *Naturvärdesinventeringen* från den 15/8 2014 som kommenteras. Vi ger i nedanstående stycken vår syn på framförallt tjädernas situation i anslutning till myrkomplexet Fagerhultamossen.

Ingen direkt inventering av fågellivet på myrkomplexet tycks ha gjorts i samband med ansökan om tillstånd för torvtäkt, om man bortser från ett endagarsbesök den 18 juni 2014. Detta måste ses som förvånansvärt. Skogs- och myr miljöer lär kräva ett flertal inventeringstillfällen om man nöjaktigt ska få grepp om områdets fågelliv. När det dessutom är så att inga större, seriösa inventeringar har gjorts i markerna under senare årtionden borde detta ha föranlett ett annat "angreppssätt" i sammanhanget.

De inventeringsuppgifter som lämnats i rapporten är en enklare sammanställning av "våtmarksanknutna fågelarter" från några *andra*, näraliggande mossar som Långalts myr, Smedhultamossen (Skogsgårds mosse) och Flåssmyr. Dessa inventerades under åren 1978 och 2006 med inriktning på framförallt orre och tjäder. Dessutom finns uppräknat ett begränsat antal fågelarter vilka lagts in på Svalan mellan åren 2000-2013. Denna lista visar klart på hur otillfredsställande ett dylikt "angreppssätt" är. Områden som *inte* besöks ganska frekvent av "Svalan-ornitologer" ger upphov till helt missvisande uppgifter. Generellt kan avsaknad av rapporter inte tolkas som avsaknad av förekomst.

En så viktig skogsfågel som tjädern har fått en missvisande och tendentiös skildring i ansökan. Att tjäder förekommer i och i anslutning till myrkomplexet har varit känt sen en längre tid. I samband med en inventering av tjäder som genomfördes i hela Örkelljunga kommun 2010 konstaterades bl. a. att tre olika tjädertuppar en kväll flög in och "träade" på ett område mitt på myrkomplexet, med dragningsvästerut. Tupparna utförde också kortare kvällsspel. Detta visar på att här finns en lekplats. Någon efterforskning har dock inte gjorts sen dess på denna lokal.

Det kan dessutom konstateras att noteringar av tjäder gjorts under olika tider, men att området inte har besökts särskilt ofta. Rapportering av tjäderobsar på Svalan görs normalt *inte* om man misstänker att en lekplats finns i ett område, av sekretessskäl, skyddsskäl.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att en inventering av tjäder på ett bra sätt inte är helt lätt att genomföra och en sådan kan rimligen inte göras på ett tillfredsställande sätt under *en enda* sommar dag i mitten av juni. Vi anser det därför synnerligen märkligt att man i inlämnad ansökan känner sig ha underlag för att skriva: "*Områdets betydelse för tjädern som art får dock anses begränsad med tanke på att endast ett tjäderfynd noterats under de senaste 14 åren.*" Med en seriös efterletning av äldre observationer och genomförandet av en seriös fågelinventering, hade kunskapssituationen vad gäller just tjädern i detta myrkomplex varit en helt annan.

I avsnittet om fågelarterna i området konstateras avslutningsvis "*att det inventerade området är en bra häckningsmiljö för skogsfåglar utan större krav på sin biotop men bedöms inte utgöra en lämplig eller prefererad biotop för mer kräsna skogsfåglar så som orren och tjädern.*"

Detta måste ses som en snedvridning av förhållandena. Naturförhållandena varierar en hel del i det stora myrkomplexet; ibland med mer öppna partier med tallar, mest i kantområdena, ibland mer slutna partier med mer skogsliknande miljöer. Förekomsten av risväxter som blåbär, lingon, tranbär, ljung och klockljung varierar på olika sätt i området men förekomsterna av inte minst blåbärsris har en klar positiv betydelse för områdets attraktivitet för exv. tjädern. De gamla, igenväxta,

långsträckta torvgravarna är ofta fyllda med tuvull, en viktig ”vårväxt” för vårt största skogshöns. Att myrkomplexet inbegriper tjädervänliga biotoper förstärks dessutom av att den omgivande skogsmarken på flertalet håll allt oftare omförs till täta granskogar.

Tjäderns situation är svår i den nv-skånska delen av landet. På många håll har stora skogsområden under tid förvandlats från skogsbeten, från blandskogar, från tallskogar till istället fältskiktslösa granskogar. Detta har varit mycket negativt för inte minst tjädern. Sedd i det sammanhanget är våra stora, olikartade myrkomplex av avgörande värde för att hålla liv i den starkt decimerade tjäderstammen och man måste nog konstatera att det just är de tallskogsklädda myrarna och myrkomplexen som tillhör artens viktigaste miljöer i vår del av landet. Vi anser därför att ett så betydelsefullt område som Fagerhultamossen och Onsenamossen, med sin förlängning upp mot Liamossen, är en alls icke föraktlig tjäderbiotop med god potential för framtiden.

Örkellunga xx september 2014

**För Örkelljungabygdens Natur
Janne Johansson**